

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací obor: Dějepis Vyučovací
předmět: **DĚJEPIS**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **dějepis** se vyučuje jako samostatný předmět v 6.– 9. ročníku 2 hodiny týdně .

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Formy a metody práce:

- frontální výuka
- práce ve skupinách a ve dvojicích
- samostatná práce
- vyhledávání informací v literatuře a na internetu
- videopořady
- testy, soutěže

Mezipředmětové vztahy:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,... matematika,

fyzika, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,... výtvarná

výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,... hudební

výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,... jazyky –

významní spisovatelé a jejich tvorba,...

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Průřezová témata:

OSV komunikace, spolupráce a soutěživost, hodnoty, postoje, praktická etika

VDO principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě

EV základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí

MKV multikulturalita, etnický původ, lidské vztahy

EGS	jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět
MDV	fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediální sdělení a reality

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení Žáci:

- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí,
- propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářejí komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů Žáci:

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...

- účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Učitel:

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskusi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální Žáci:

- účinně spolupracují ve skupině
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

Učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní

Žáci:

- dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede zdroje informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí historické epochy v chronologickém sledu 	Úvod do dějepis O dějepis Čas		<ul style="list-style-type: none"> - archivy, muzea - knihovny v regionu
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství a dobytčářství - objasní význam zpracování kovů - uvede příklady archeologických kultur na našem území 	Pravěk Lovci a sběrači v době kamenné Zemědělci v době kamenné Zpracování kovů Pravěk v českých zemích Shrnutí	OSV- komunikace, spolupráce a soutěživost Vv – pravěké malby Z – světové strany, světadíly	

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	Starověk Přední východ Mezopotámie Egypt Indie Čína Shrnutí	EV – základní podmínky života (příroda a první civilizace) Z – přírodní podmínky Vv – kultura – malby Ov – formy států, první zákoníky M, F, - pyramidy	
Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury - uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci - vysvětlí podstatu antické demokracie 	Řecko Kréta a první Řekové Antické Řecko Kultura ve starověkém Řecku Shrnutí	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie, despocie, tyranie) MKV – multikulturalita (sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu) Vv – řecké umění (stavitelství, sochařství malířství) Čj – řecké báje, eposy, divadlo Tv - olympiáda	P- „Život v Řecku“

<ul style="list-style-type: none"> - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech - uvede zrod křesťanství a souvislost s judaismem - uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy 	Řím Etruskové a římscí králové Římská republika Císařský Řím Kultura ve starověkém Římě Shrnutí	EGS – jsme Evropané (integrace Evropy, vliv Říma a Řecka na evropské státy) Vv – římské umění (stavitelství, sochařství, malířství) Čj – římské báje, řečnictví Ov – formy státu, křesťanství	
	Opakování učiva 6. ročníku		

Pomůcky: učebnice, mapy, atlasy, nástěnné tabule, encyklopedie, videokazety, historická beletrie, obrázkový materiál, soubory historických pojmů

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
	Opakování Pravěk Nejstarší státy Řecko Řím		

Žák: <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si periodizaci středověku - popíše změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantské a islámské kulturní oblasti - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí - objasní situaci Velkomoravské říše a vývoj českého státu a jejich postavení v Evropě - uvede příklady románské kultury 	Středověk <i>Raný středověk</i> Francká, byzantská a arabská říše Křesťanství Slované Velká Morava Český stát Románský sloh Shrnutí	EGS – jsme Evropané (formování evropských států) MKV – etnický původ Vv – byzantské a arabské umění, románský sloh Čj – první písemné památky, české kroniky Ov – národ, vlast, čeští patroni, Arabové, islám Z – Byzanc, arabská říše	
<ul style="list-style-type: none"> - učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - pozná postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti 	<i>Vrcholný a pozdní středověk</i> Proměna krajiny Města a jejich význam	VDO – občan, občanská společnost a stát (Magna charta, vznik parlamentu) EGS – jsme Evropané	<ul style="list-style-type: none"> - mírové poselstvo Jiřího z Poděbrad - J. Hus – různé interpretace hist. osobnosti

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
--------	-------	---	----------

<ul style="list-style-type: none"> - uveďte příklad gotické kultury - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem v Evropě - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve - vymezí význam husitské tradice - učí se chápat historický rozměr pojmů tolerance a intolerance - uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí 	<p>Gotický sloh Český stát za vlády Přemyslovců Lucemburkové na českém trůně a vláda Karla IV. Husitství v Čechách</p> <p>Vláda Jiřího z Poděbrad</p> <p>Vláda Jagellonců Stoletá válka</p> <p>Shrnutí</p>	<p>MKV – lidské vztahy (předsudky katolické církve, husitství)</p> <p>Čj– kroniky, doba Karla IV.,rozvoj češtiny, Hus, rozvoj vzdělání Vv – gotické umění Hv – husitské písně</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si periodizaci novověku - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka - seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře - vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve a reakce církve na tyto požadavky - chápe podstatu pojmů absolutismus, absolutní moc - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie 	<p>Raný novověk Hospodářské změny v 15. a 16. stol. Objevné plavby a jejich důsledky</p> <p>Renesance a humanismus</p> <p>Reformace</p> <p>Počátky absolutních monarchií</p> <p>Český stát v předbělohorské době</p> <p>Tricetiletá válka</p>	<p>EGS – objevujeme Evropu a svět (1492 – objevení Ameriky)</p> <p>Z – zámořské objevy Vv, Hv – renesance (stavitelství, sochařství, malířství, hudba) Čj – humanismus Ov – typy států</p> <p>VDO – občan, občanská společnost a stát (náboženská nesnášenlivost)</p> <p>Čj, Hv – baroko, Komenský</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - osvojí si a konkretizuje pojmy 			
Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
parlamentarismus, absolutismus a konstituční monarchie <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se situací českých zemí po třicetileté válce - učí se rozpoznávat znaky a projevy barokní kultury 	Občanská válka v Anglii Francie, Rusko a Prusko Habsburkové a české země po třicetileté válce Baroko Shrnutí		
	Opakování učiva 7. ročníku		

Pomůcky: učebnice, mapy, atlasy, nástěnné tabule, encyklopedie, videokazety, historická beletrie, obrázkový materiál, soubory historických pojmů

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu - vysvětlí podstatné ekonomické změny - chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu - uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie 	<p><i>Novověk</i></p> <p>Osvícenský absolutismus</p> <p>Velká Británie a vznik Spojených států amerických</p> <p>Reformy Marie Terezie a Josefa II.</p> <p>České země v 2. pol. 18. století</p> <p>Situace v Prusku, Rusku a dělení Polska</p> <p>Shrnutí</p>	<p>VDO – občan, občanská společnost a stát (USA revoluce)</p> <p>Čj – osvícenství, klasicismus, národní obrození</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur na straně druhé - uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad společenských změn - uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti - seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození jako utváření novodobého českého národa 	<p>Velká francouzská revoluce Císařství Napoleona I.</p> <p>Ponapoleonská Evropa Vídeňský kongres Průmyslová revoluce</p> <p>Červencová revoluce a vznik Belgie Východní a jihovýchodní Evropa Habsburská monarchie a česká společnost v době Metternicha</p> <p>Shrnutí</p>	<p>VDO – občan, občanská společnost a stát (Francie – revoluce, listina práv a svobod, ústava)</p> <p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí(průmyslová revoluce, technické vynálezy)</p> <p>MDV – fungování a vliv médií ve společnosti (NO – obroda českého jazyka, knihy, noviny)</p> <p>Čj – národní obrození Vv, Hv – klasicismus, romantismus Ov – osobnost Napoleona</p>	
--	--	---	--

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
--------	-------	---	----------

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje emancipační úsilí sociálních skupin, uvede požadavky formulované v evropských revolucích - chápe emancipační hnutí českého národa jako významný projev dané doby - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků - uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran 	<p>Revoluce 1848 – 1849 Revoluce ve Francii, Německu a Itálii</p> <p>Habsburská monarchie a české země</p> <p>Porevoluční Evropa Viktoriánská Anglie a Francie Napoleona III. Sjednocení Itálie a Německa Habsburská monarchie a české země v 2. pol. 19. stol.</p> <p>Shrnutí</p>	<p>Ov, Z – 1848 – revoluce v Evropě</p> <p>Čj, Vv – umění 2. pol. 19. stol. Z – Rakousko - Uhersko</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem rasismus - demonstruje na příkladech základní politické proudy 	<p>Imperiální doba Imperialismus a kolonialismus Vzestup USA – občanská válka Rusko za posledních Romanovců Asijská velmoc Japonsko</p>	<p>MKV – lidské vztahy (rasismus, otrokářství v USA)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - učí se chápat 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejničivějších světových válek 	<p>Kapitalistická společnost před 1. světovou válkou České země před 1. světovou válkou</p>		

- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje částí Evropy a jejich důsledků	První světová válka Ruská revoluce Češi za 1. světové války	Z – 1. svět. válka	
Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
- charakterizuje soupeření mezi velmocemi a význam kolonií - učí se chápat okolnosti vzniku samostatné ČSR	Vznik ČSR Shrnutí		
	Opakování 8. ročníku		

Pomůcky: učebnice, mapy, atlasy, nástěnné tabule, encyklopedie, videokazety, historická beletrie, obrázkový materiál, soubory historických pojmů

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřez Mezipředmětové
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si změnu mezinárodních vztahů po válce - pochopí charakteristiku totalitních režimů, chápe pojem nacionalismus, fašismus, agrese - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - učí se chápat okolnosti vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky, její hospodářskou situaci a okolnosti ztráty samostatnosti - učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přínos národní kultury 	<p><i>Nejnovější dějiny</i> Mezi světovými válkami Pařížská mírová konference</p> <p>Totalitní režimy</p> <p>Československá republika mezi válkami</p> <p>Kultura a věda mezi válkami</p> <p>Shrnutí</p>	<p>MDV – interper mediálních sdě (volební systé EGS – jsme Ev válka jako mez MKV – etnick 20. stol.)</p> <p>Ov – problémy nesnášenlivost komunismus Čj, Vv, Hv – u</p>

Výstup	Učivo	Průřez Mezipředmětové

<ul style="list-style-type: none"> - učí se účtě k odkazu účastníků bojů na válečných frontách - demonstruje zneužití techniky ve válce a její důsledky - zhodnotí výsledky druhé světové války - na příkladech vyloží antisemitismus a rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - učí se účtě k odkazu účastníků domácího i zahraničního odboje 	<p>Druhá světová válka</p> <p>Průběh druhé světové války</p> <p>Zločiny proti lidskosti za druhé světové války</p> <p>Československo za druhé světové války</p> <p>Shrnutí</p>	<p>OSV – hodnoty, etika (holocaust)</p> <p>Z, Ov – druhá světová válka</p> <p>Ov – domácí odboj</p>
<ul style="list-style-type: none"> - chápe vliv války na vývoj v Evropě i ve světě - učí se chápat vznik a problémy bipolárního světa a průběh studené války - chápe význam a důsledky evropské integrace a rozpad koloniálního panství - učí se chápat postupný rozklad východního bloku 	<p>Poválečné dějiny</p> <p>Poválečné uspořádání</p> <p>Studená válka</p> <p>Evropská integrace</p> <p>Dekolonizace</p> <p>Východní blok</p>	<p>EGS – jsme Evropané</p> <p>VDO – formy demokracie v politickém žánru (režim)</p> <p>MDV – interpretace mediálních sdělení (propaganda)</p> <p>VDO – formy demokracie v politickém žánru (svoboda, Charta)</p>
Výstup	Učivo	Průřezové téma / Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - chápe poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události 1948 - seznamuje se s vnitřní situací v naší republice v roce 1968, v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik ČR - seznamuje se s kulturou a jejím vlivem ve společnosti 	<p>Československo po druhé světové válce</p> <p>Kultura a věda v poválečném období</p>	<p>EGS – jsme Evropané</p> <p>Varšavská smlouva</p> <p>MDV – fungování společnosti (sociální politika)</p> <p>Ov – mezinárodní vztahy, reálný svět</p> <p>Z – rozdělení světa</p>

	Opakování 9. ročníku	
--	-----------------------------	--

Pomůcky: učebnice, mapy, atlasy, nástěnné tabule, encyklopedie, videokazety, historická beletrie, obrázkový materiál, soubory historických pojmů